

Svitavy '86

Národní přehlídka ruských a sovětských divadelních her

Vítejte ve Svítavách

Vážení hosté, soudružky a soudruzi,

uplynul opět rok a my se scházíme ve Svítavách už na XIV. ročníku národní přehlídky ruských a sovětských divadelních her. Tato významná kulturně politická akce je součástí oslav výročí Velkého října a Měsíce československo-sovětského přátelství.

Letos poprvé se jednotlivá představení odehrávají v novém Domě odborů, jehož velký sál je upraven tak, aby všichni diváci dobře viděli a slyšeli. Organizační štáb navázal dobré kontakty se zástupci jednotlivých

souborů a má velký zájem o to, aby se divadelní kolektivy představily divákům s kvalitně nastudovanými hrami tak, aby obecenstvo bylo spokojeno a odneslo si do svých domovů hezké zážitky.

Součástí přehlídky je rovněž odborný seminář na téma „Divadelní a filmová interpretace sovětských klasických her“, který pořádá ČÚV SČSP společně s Ústavem pro kulturně výchovnou činnost Praha a který se už loni setkal s velkým ohlasem. Jsme přesvědčeni, že i letos na něm načerpají vybraní kulturní pracovníci, metodici, režiséři a vedoucí souborů nové poznatky a

zkušenosti pro svou další práci s ruskou a sovětskou dramatickou tvorbou.

Národní přehlídka se za dobu své existence zapsala do povědomí široké veřejnosti, velkou pozornost jí věnují také hromadné sdělovací prostředky — tisk, rozhlas a televize.

Svítavy i celý okres jsou připraveny na důstojné přijetí všech milých hostů, výzdoba ve městě je zaměřena na propagaci jednotlivých her, k distribuci je připravena programová brožura, vyjdou opět Zpravodaje národní přehlídky.

Vzácným hostem přehlídky budou mladi divadelníci z

Moskvy, kteří se s úspěchem zúčastnili 12. světového festivalu mládeže a studentstva s hrou, kterou budeme mít možnost vidět i my.

Přejeme všem souborům a hostům, kteří přijíždějí do Svítav, tvůrčí pohodu a mnoho hezkých vzpomínek nejen na město, ale na celý okres, a všem divákům pak hodně hlubokých uměleckých zážitků z předvedených her, které nás obohatí a inspirují pro naši další práci ve prospěch socialistické společnosti.

Jaroslav Suchý,
místopředseda ONV,
předseda organizačního štábu národní přehlídky

Zpravodaj č. 1

2. listopadu 1986

Na společné cestě k jednomu cíli

„Skutečnost, že naše společnost vstupuje do další významné etapy svého rozvoje, staví závažné úkoly i před kulturu a umění, které mají významnou úlohu při obohacování duchovního života, při rozvíjení tvořivých sil a schopností lidí, v jejich ideovém a morálním růstu.

Mnohem vyšší nároky bude nutno klást na kulturně výchovnou a zájmově uměleckou činnost. Je to důležitý článek naplně volného času, rozvíjení socialistického způsobu života.

Důležitou úlohu má naše kultura při naplňování svého internacionálního poslání v procesu sbližování a vzájemného obohacování kultur socialistických zemí a pokrokových proudů ve světě, v boji za mír a dorozumění mezi národy.“

Z politické zprávy na XVII. sjezdu KSČ,
přednesené soudruhem Gustávem Husákem

Stručné a výstižné teze, které zazněly v březnu tohoto roku z tribuny XVII. sjezdu KSČ, musí vést k zamyšlení všechny, kdo převzali zodpovědnost za řízení a usměrňování kulturní fronty v naší vlasti. Zavazují každého, aby podle svých sil a schopností napomáhal — v podmínkách amatérské tvorby — k dalšímu rozvíjení potenciálu zájmové umělecké činnosti, rozšiřování její základny, ale zejména ke zkvalitnění jejího ideově obsahového zaměření v souladu s cíli, které si naše společnost vytyčila pro příští pětiletí, respektive na patnáct let do konce tohoto století.

Jde o cíle a úkoly skutečně revolučního obsahu a významu. Strategie urychlení sociálně ekonomického rozvoje Československa předpokládá, že dosáhneme zvýšení národního důchodu za tři pětiletky až o dvě třetiny proti skutečnosti roku 1985. Tento záměr se podaří splnit pouze zásadním obratem v zaměření naší ekonomiky směrem k intenzifikaci, mnohem vyšší hospodárnosti a kvalitě veškeré práce. A to je úkol nadmíru náročný, poněvadž počítá s jedním nesmírně důležitým faktorem: změnou ve vědomí lidí. Nedosáhneme toho, co jsme si předsevzali, dokud nevedeme do pohybu všechny skryté potenciál nevyčerpatelné energie lidu, dokud se nám nepodaří zmobilizovat lidský faktor na nejvyšší míru, vyburcovat v každém zdravou nespokojenost s tím, čeho bylo dosaženo. Dokud nepřekonáme strnulost, pasivitu, sebeuspokojení, ale také dokud na hlavu neporazíme věčné pochybovače, zpátečníky či dokonce nepřátele jakéhokoli pokroku.

V této práci má nezastupitelnou úlohu kultura a umění, zvláště, které musí spoluvytvářet příslušné politické a morální klima, potřebné pro další dynamický rozvoj naší společnosti. Jinak řečeno: od umění se očekává, že opět vysoko pozvedne pochodeň světla na vše bezbarvé a vyčpělé, co přežívá v temných koutech našeho společenského života, že vyše životodárné paprsky na mravní a citovou šed, již

mnozí z nás uvykli jako něčemu přirozenému a věčnému. Ne, nová doba žádá nové lidi a nové činy, pro staré a přežilé již není místa. To budiž krédem i pro tvůrčí usilování všech umělců, nevyjímaje dramatiky a inscenátory.

To se plně týká také zájmové umělecké činnosti. Ta totiž netvoří v systému kultury naší společnosti zanedbatelnou část. Do kulturní aktivity se v minulé pětiletce v ČSSR zapojilo více než 600 tisíc lidí v 35 tisících kolektivech ZÚČ. Nejde a nemůže nám však jít jen o kvantitu. Na XVII. sjezdu strany bylo mimo jiné řečeno, že dobrých her, které by na žádoucí umělecké úrovni a s potřebným ohlasem zobrazovaly hlavní společenské problémy a socialistické přeměny v naší zemi, je stále málo. Lafku nároků musíme pozvednout všude, i v amatérské divadelní tvorbě. To je příkaz doby, který je zároveň výzvou všem, kdo na tomto poli pracují.

Nejsme v tomto úsilí osamoceni a máme se o co opírat, z čeho čerpat inspiraci a sílu. Příklady tvůrčího přínosu umění k řešení aktuálních úkolů najdeme v naší historii nemálo. Vzpomeňme jen programové snahy J. K. Tyla o divadlo, které bude co nejčastěji spjato s potřebami národního obrození a mravním ideálem čistého, činorodého člověka. Podobně i dramata Jiráskova, Mrštíků a dalších pomáhala utvářet národní sebevědomí a udržovat lidové kořeny kultury. A což protiválečné hry Karla Čapka, které zazněly gongem naléhavého varování před nastupujícím fašismem... To vše byla díla, která zanechala nesmazatelnou stopu v našem divadelnictví právě proto, že souzněla s potřebami doby. Mnohé z nich také dodnes zůstávají — a právem — na repertoáru amatérských scén.

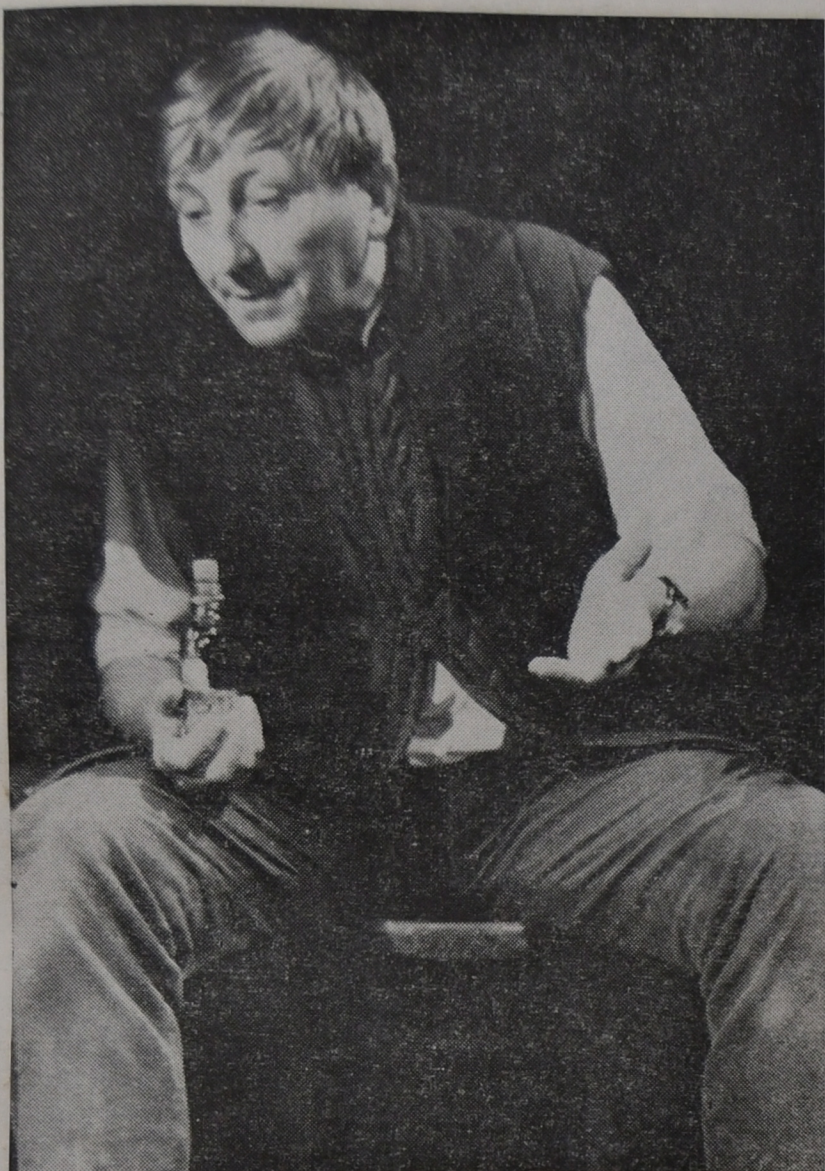
V úsilí o vpravdě aktuální a diváka burcující divadlo nám již dávno pomáhá inspirující vzor ruské a sovětské dramatiky. Zvláště sovětská kultura po Velké říjnové socialistické revoluci přinesla ne jeden cenný podnět i nám. Zdrojem tohoto trvalého vlivu je to, že zůstala věrná životní pravdě, ideálům socialismu a komunismu, že je humanistická a optimistická, úzce spjatá s lidem.

To pak zůstává jejím úkolem i nadále. Jak zaznělo na XXVII. sjezdu KSSS letos v únoru, hlavní linií v rozvoji sovětské literatury a umění je upevňovat spojení s životem lidu, pravdivě a vysoce umělecky zobrazovat socialistickou skutečnost, zaníceně a plasticky ukazovat všechno nové a pokrokové, a nesmlouvavě pranýřovat všechno, co brání postupu společnosti vpřed.

Od národní přehlídky ruských a sovětských divadelních her, jejíž čtrnáctý ročník právě zahajujeme, očekáváme, že naplní právě toto poslání a obohatí tak nás všechny o nové zážitky a podněty, tolik potřebné právě dnes. Neboť v konečných cílech a v mnoha podstatných rysech úsilí o jejich dosažení se naše a sovětské divadelní umění shodují.

Před vlastním zahájením národní přehlídky vystoupí s inscenací hry A. Dudareva *Na prahu života* zástupce svitavského okresu — divadelní soubor E. Vojan při závodním klubu ROH Vigony 09 Brněnec.

PROGRAM

XIV. národní přehlídka ruských a sovětských divadelních her

2. 11. 1986
Div. soubor E. Vojan ZK ROH Vigona 09 Brněnec
A. Dudarev: Na prahu života
3. 11. 1986
Slavnostní zahájení národní přehlídky —
Dramatický odbor Jirásek ZK ROH Úpice
N. Dumbadze: Zákon věčnosti
4. 11. 1986
Divadlo AHA! MěKS Lysá nad Labem
A. P. Čechov: Svůj k svému
5. 11. 1986 v 16 hodin
Divadlo pro 111 České Budějovice
D. I. Fonvizin: Ať žije Paříž! (Brigádýr)
5. 11. 1986 v 19.30 hodin
Divadelní soubor E. F. Burian SK ROH Tanvald
G. Gorin: Zapomeňte na Hérostrata
6. 11. 1986
Divadelní soubor Tyl MěKS Rakovník
J. Švarc: Stín
7. 11. 1986
Divadlo Cylyndr OKVS Brno III
I. Erenburg: Trust
8. 11. 1986
Divadelní soubor Disk Kopánka MěKS KD AK Trnava
A. P. Čechov: Námluvy, Svatba, Jubileum
9. 11. 1986
Závěr XIV. národní přehlídky
Kolektiv Lidového divadla Moskevského chemicko-
technologického institutu D. I. Mendělejeva
„Divadelní studio v Čechovově ulici“
M. Ščepenko: Jednou ráno před soumrakem

Bezpríspevkovým dárcům krve

Stalo se už krásnou tradicí přehlídky, že jedno představení je věnováno bezpríspevkovým dárcům krve jako symbolická kytička za to, co dělají pro své spoluobčany. Organizační štáb usiluje o to, aby byla vybrána inscenace, která zaujme všechny diváky a zároveň také vybírá, pokud je to možné, soubor z Východočeského kraje.

Můžeme konstatovat, že i v letošním ročníku se to podařilo. Bylo vybráno představení kolektivu z Úpice, který má na svém repertoáru hru Nodara Dumbadzeho Zákon věčnosti. Je to hra z lékařského prostředí, a abychom citovali slova z programu, „hlavním propagandistou je lidské srdce. Lidské srdce, které v průběhu života musí projít řadou otřesů a setkání, které všechny určitým způsobem srdce poznamenají.“ Je to hra o vztazích mezi lidmi, o tom, jací často jsme, jací bychom měli a naopak neměli být.

Organizační štáb je toho názoru, že hra z lékařského prostředí zaujme diváky všech věkových kategorií a nejen proto, že lékařské prostředí se, zejména v poslední době, velice často objevuje v našem umění. Připomeňme si nejen naše, ale i sovětské autory, nebo spisovatele z Německé demokratické republiky. Všechny knihy s tímto námětem jsou ihned rozebrány a vypůjčeny a nejenak je tomu v oblasti divadelního umění — všechny tituly se velice brzy objevují na jevištích profesionálních i amatérských divadel.

Divadelní kolektiv z Úpice není našim divákům neznámý, patří k těm souborům, které stále hledají ve své práci něco nového, ale vždy usilují o srozumitelnost hraného textu i přesvědčivost v hereckém projevu. O tom, že nechtějí ustrnout, svědčí také skutečnost, že v Úpici vytvořili Festival angažované tvorby, který přerostl rámcem okresu i kraje a na kterém se setkávají soubory, které obdobně jako Úpičtí hledají nejen nové metody a formy, ale především současnou dramatickou literaturu.

Bezpríspevkoví dárci krve okresu Svitavy budou jistě spokojeni, navíc budou mít letos tu čest, že XIV. ročník národní přehlídky ruských a sovětských divadelních her spolu se souborem z Úpice zahajují.

Přejeme tedy hostujícímu souboru to divadelní „Zlomte vaz“ a všem divákům zahajovacího představení hluboké umělecké zážitky.

Vlevo: snímky ze hry Zákon věčnosti.

Představujeme Vám . . .

tentokrát divadelní soubor E. Vojan ZK ROH Vigona 09 Brněnec, reprezentanta okresu Svitavy, který hraje v předvečer zahájení XIV. národní přehlídky.

Tento kolektiv vznikl vlastně sloučením dvou souborů, a to z Brněnce a Březové. Obě obce integrovaly a tak se spojily i divadelní soubory. A dnes můžeme konstatovat, že ku prospěchu věci. Přes počáteční potíže, vzniklé především dojížděním členů a směnností

v zaměstnání, se vytvořil velice dělný a obětavý kolektiv, který pro dobré ochotnické divadlo obětoval stovky a stovky hodin svého volného času.

Zpočátku se zaměřil na českou klasiku a tím nejlepším, co v této době vzniklo, byla Jiráskova Lucerna. Pak

následovaly další tituly a soubor se nechal přesvědčit, aby si zahrál současnou komedii. Nejdříve z ní měli strach, ale když při zkouškách se bavili nejen herci, ale i ti, kteří se přišli podívat, bylo vyhráno.

Protože se jednalo o perspektivní kolektiv, bylo rozhodnuto, že se okresní kulturní středisko pokusí o zabezpečení profesionální pomoci. Podařilo se a pro soubor byl získán s. Jan Heger-Kučera, člen Divadla brí Mrštíků z Brna. Jeho přicho-

dem nastala doba usilovné práce nejen nad textem, ale členové se seznamovali s technikou jevištní řeči, pohybovou stránkou, spolupracovali i při návrzích a realizaci scény, můžeme říci, že to bylo takové pracovní divadelní studio.

Spolupráce s profesionálem začala přinášet první výsledky. V loňském roce nacvičil soubor Pochovu komedii „Kočka ve vile“ a s velkým úspěchem ji hrál nejen v Brněnci a okolí, ale i na okresní divadelní přehlídce v Bystřem a na hradě Svojanov v krásném přírodním prostředí.

Pro sezónu 1985-86 byl souboru okresní odborovou sekci pro divadlo doporučeno nastudovat sovětskou hru s možností ucházet se o účast na národní přehlídce ruských a sovětských divadelních her. Ve spolupráci se s. Kučerou si vybrali text A. Dudareva Na prahu života a začali usilovně pracovat. Měli však celou řadu problémů, museli ze zdravotních i pracovních důvodů přeobsazovat role a tím se stalo, že do stanoveného termínu nebyla hra kompletně připravena pro krajskou porotu. Organizační štáb přehlídky proto doporučil, aby divadelníci z Brněnce mohli odehrát představení v předvečer zahájení přehlídky. Protože se jedná o současný a velice dobrý text, kvalitně nastudovaný, mají možnost se s inscenací seznámit diváci dnes večer. Jsme přesvědčeni o tom, že hra každého zaujme.

Porota XIV. národní přehlídky

Předseda: Václav MAREŠ, ředitel Divadla S. K. Neumanna Praha

Tajemnice: Jana Paterová, odborná pracovnice Ústavu pro kulturně výchovnou činnost Praha

Členové: dr. Daria Mrázová, dramaturgyně Divadla S. K. Neumanna Praha

Alena Urbanová, divadelní kritička a teoretička Praha

Michal Hess, scénograf Divadla S. K. Neumanna Praha

Radoslav Lošťák, dramaturg Národního divadla Praha

Národní přehlídka ruských a sovětských divadelních her

Zpravodaj č. 1 — Vydává organizační štáb NP RSDH. Texty připravili L. Kružíková a J. Strouhal, odpovědný redaktor L. Kružíková.

Náklad 400 ks. Svitavy dne 2. 11. 1986.

Tisk: Východočeské tiskárny, n. p., provoz 19 Litomyšl.

Povoleno odborem kultury ONV pod kódem 0360935785.